

Michał Polakowski, Monika Broniszewska, Robert Gawroński

**OBSERWACJE MEWY BLADEJ *LARUS HYPERBOREUS*
W PÓLNOCNO-WSCHODNIEJ POLSCE**

W dniu 13 III 1994 stwierdzono drugoroczną mewę bladą *Larus hyperboreus* na „Rozlewisku Morąskim” graniczącym z Morągiem (53°54'32.57"N, 19°55'13.17"E (Oleksa i Nowakowski 2003). Ptak przebywał na tafli lodu w towarzystwie licznych mew siwych *Larus canus*, mew z grupy srebrzystej *L. argentatus sensu lato* oraz śmieszek *Chroicocephalus ridibundus*. W dniach 22-28 II 1997, na terenie kompleksu stawów Dojlidy na obrzeżach Białegostoku (53°6'40.8"N, 23°13'31.0"E) zauważono innego osobnika mewy bladej w tym samym wieku. Ptak początkowo przebywał samotnie (22 II 1997) próbując podebrać zdobycz wędkarzowi łowiącemu w przeręblu ryby, później widywany był w towarzystwie mew siwych. Kolejnego stwierdzenia

tego gatunku dokonano w dniu 6 I 2015 w Ełku (53°48'24.76"N, 22°21'7.04"E). Dorosły osobnik przebywał na jeziorze Ełckim w noclegowym stadzie 180 mew z grupy srebrzystej i 300 mew siwych.

Mewa błada gniazduje u wybrzeży Azji i Ameryki Północnej oraz na Grenlandii (Cramp i Simmons 1983). W Europie jest regularnie lęgowa na Islandii, norweskiej wyspie Jan Mayen oraz na Spitsbergenie, a w latach 1975-1979 stwierdzono gniazdujące pary tego gatunku na Szetlandach. Do lat 1970. zalatywała do Polski wyjątkowo, a po tym okresie nastąpił znaczny wzrost częstości jej stwierdzeń. Podobnie jak w przypadku niektórych innych gatunków ptaków jak np. gęsi krótkodziobej *Anser brachyrhynchus* czy bernikli rdzawoszyjej *Branta ruficollis* (np. Polakowski 2008, 2009), aktualnie większa liczba obserwacji mewy bladej w Polsce może wynikać z rosnącej liczebności populacji lęgowej jaka gniazduje na wyspie Jan Mayen i Islandii (Sikora 2001), ale także ze zwiększonej w ostatnich latach aktywności ornitologów. Opisywane stwierdzenia mogą być również związane z poprzedzającymi, przynajmniej większość z nich, sztormami na Bałtyku, które mogą „spychać” gatunki morskie w głąb lądu (por. Chrzęścik *et al.* 2013).

Obecnie mewa błada uznawana jest za zalatującą do Polski regularnie i skrajnie nielicznie, przede wszystkim na wybrzeże Bałtyku (Tomiałojć i Stawarczyk 2003). Do roku 2009 łącznie odnotowano ją w kraju około 274 razy (Komisja Faunistyczna 2010). W latach 2010-2014, na śródlądziu Polski stwierdzono około 12 głównie młodocianych osobników, a dokładne ustalenie liczby ptaków jest utrudnione przez przemieszczenia prawdopodobnie tych samych mew (Komisja Faunistyczna 2011, 2012, 2014, 2015). Większość śródlądowych obserwacji mew bladej miała miejsce w południowej i środkowej części kraju (Komisja Faunistyczna 2011, 2012, 2014, 2015). Opisywane obserwacje z północno-wschodniej Polski, rozumianej jako administracyjne województwa podlaskie i warmińsko-mazurskie, są jedynymi na tym terenie i jedynymi z nielicznych poza krajowym wybrzeżem.

Literatura

- Chrzęścik A., Betleja J., Gwóźdź R., Skałban P. 2013. *Mewa polarna Larus glaucooides* nowym gatunkiem na Śląsku. *Ptaki Śląska* 20: 70-74.
- Cramp S., Simmons K. E. L. (eds.) 1983. *The Birds of the Western Palearctic. Vol. 3*. University Press, Oxford.
- Komisja Faunistyczna. 2010. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2009*. *Ornis Pol.* 51: 117-148.
- Komisja Faunistyczna. 2011. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2010*. *Ornis Pol.* 52: 117-149.
- Komisja Faunistyczna. 2012. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2011*. *Ornis Pol.* 53: 105-140.
- Komisja Faunistyczna. 2014. *Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2013*. *Ornis Pol.* 55: 181-218.

- Komisja Faunistyczna. 2015. <http://komisjafaunistyczna.pl>. dostęp 12 X 2015.
- Oleksa A., Nowakowski J. J. 2003. *Awifauna ostoi ptaków „Bagno Morąg” na Pojezierzu Iławskim*. Parki Nar. Rez. Przyr. 22: 125-143.
- Polakowski M. 2008. *Wzrost liczebności gęsi krótkodziobych Anser brachyrhynchus na Nizinie Północnopodlaskiej w latach 2007-2008*. Kulon 13: 101-104.
- Polakowski M. 2009. *Występowanie bernikli rdzawoszyjej Branta ruficollis na Nizinie Północnopodlaskiej*. Dubelt 1: 67-70.
- Sikora A. 2001. *Występowanie mewy bladej Larus hyperboreus w Polsce*. Not. Orn. 42, 1: 37-49.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. Tom I*. PTPP „pro Natura”. Wrocław.

Adresy autorów:

Michał Polakowski, Politechnika Białostocka, Katedra Ochrony i Kształtowania Środowiska, Wiejska 45a, 15-351 Białystok, e-mail: polnocne.podlasie@gmail.com
Monika Broniszewska ul Zachodnia 30A/8 15-345 Białystok, e-mail: monikab100@wp.pl
Robert Gawroński, Kasprowicza 8/4, 14-300 Morąg, e-mail: robgaw@poczta.fm

OBSERVATIONS OF THE GLAUCOUS GULL *LARUS HYPERBOREUS* IN NORTH-EASTERN POLAND

Summary

On 13 March 1994 near Mrągowo, and on 22-28 March in Białystok, we noted Glaucous Gulls *Larus hyperboreus* in their second calendar year, and on 6 January 2015 in Elk, an adult bird of the same species. These records correspond with recently more abundant occurrence of this Arctic species over the country, mainly in the coastal zone. This may be a result of an increase in breeding population in northern Europe, recent increased activity of observers in Poland as well as cases of the storms on the Baltic Sea that preceded at least the majority of the described observations and could push the marine species to inland waters. These records are among the first in this part of the country, and rare in inland Poland. All the described records were accepted by the Avifaunistic Commission of the Polish Zoological Society.

Key words: Glaucous Gull *Larus hyperboreus*, inland observations, north-eastern Poland.